

Vnemal in vspodbadal nas je morebiti nevedoma in bolj iz naravnega nagona k ljubezni naše domovine, ker je še pri latinščini tako rad ponavljal besede:

Nescio, qua natale solum dulcedine cunctos
Ducit et immemores non sinit esse sui.

Ali ni, vprašam, v teh besedah izražena naša prelepa pesem: „Domovina, mili kraj!“? Zato: Mir njegovim koščicam! Sveti raj njegovi duši!

Povem naj mimogredé, kako sem jeseni l. 1843. kot začetni prvošolec prav do dobrega spoznal pokojnega dr. Prešerna. Z njegovim stričnikom, rajnim Ribičevim Jakopom iz Vrbe, sva namreč kot rojaka in sošolca imela skupaj posebnega učitelja in se skupaj učila. Imel je brata Janeza, tedaj tretješolca, ki je pred nekoliko leti umrl kot kapelan v Ribnici. Dr. Prešern (tako se je podpisaval in nikoli drugače) je imel pri sebi sestro, ki je vsem skupaj stregla in kuhala. V njihovo hišo sem zahajal dve leti vsak dan. Stanovali so za one dôbe v prvem nadstropju v prvi hiši na desno roko, kjer se ulica obrača proti staremu strelišču v kotu nekdanjega sejmarskega velikega trga. Drugo leto pa so se preložili na sedanje poljansko obrežje pri Ljubljani tik „farbarjevega“ vrta, prav tje, kjer je pred malo leti umrl Levstik blagega spomina. Od todi se je potem Prešern preselil za samostojnega odvetnika v Kranj, zakaj v Ljubljani so ga imeli vedno na piki, da bi jim s kako slovensko pesmijo ne preobrnil mesta. Bil je koncipijent pri dr. Crobathu, in bival je v svoji posebni, od nas dijakov odločeni sobi. Kadar je bil v pisarni, hodili smo mi trije dijaki često pogledavat v njegovo sobo na mizo. Imel je namreč navado, da si je zvečer načrtal s svinčnikom na kosec papirja kratek zaznamek kake pesmi. Kolikorkrat smo torej na njegovi mizi zasledili kak „kranjski“ načrt, vedeli smo, da bo gospod doktor kmalu naredil zopet novo pesem. To navado, kakor mi je Janez pravil pozneje, imel je Prešern še v Kranju in celó

do smrti, kakor še jedno, da je namreč zvečer rad kako dovtipno ujel v krčmi. Sicer je bil mož malobeseden in vase zamišljen. Hodil je bolj s pobešeno in prihuljeno glavo, nosil dolge, za ušesa sčesane lase z nazaj proti zatilniku pobešenim cilindrom. Na vnanjščini je bilo videti, da kot pesnik in modrijan ni dosti maral za nove šege v oblačilih.

Nekateri življenjepisci omenjajo, da je rad gledal v kozarec. A ti niso poznali njegovega značaja. Ako je včasih nagnil kozarec, pač ni kapljice pljunil iz ust. A če je zvečer šel v kako krčmo, ni šel zaradi pijače, temveč, da je opazoval svet in slišal kako novo. Kjer pa ni našel dovtipov, plačal je maseljček, ne da bi ga bil pokusil, in odšel naprej. Nekoč sreča ponoči več odraslih dijakov na šolskem trgu, kjer sedaj stoji Vodnikov spominik. Mislil je, da je med krdelom tudi njegov pisar. Tedanje svetilke z oljem so bile ne le redko, ampak menda prav iz tega namena postavljene, da so ponočni izprehajalci videli ljubljansko temo in meglo. Prešern se približa dijakom, najde kmalu, kakor je mislil, svojega pisarja, in ga jame dobro oštevat, zakaj da že več dnij ne hodi v pisarno. Dijak je molčal, ker si te filipike ni mogel tolmačiti. A pesnik seže v žep in mu v roko potisne staro dvajsetico, rekoč: „Da mi jutri prav gotovo pridete v pisarno! Izdelati imamo dolgo repliko.“ Dijak šestošolec, doma iz Radolice¹⁾, bil je dvajsetice vesel, in je ž njo še nekatere tovariše v nedeljo v Šiški pogostil s pivom, ker za one dôbe se je ondi star polič dobival za star groš in jedna stara ljubljanska reglja je odtehtala vsaj deset sedanjih razkošnih žemelj. (Dalje.)

¹⁾ Nekateri pisatelji pišejo brez razloga: „Radovljica“. Po moji misli je to napačno, ker tako noben Gorenjec ne izgovarja, ampak Blejci pravimo: „Radolica“ z naglasom na prvem, onostranski Brezničani pa izgovarjajo z naglasom na drugem zlogu. Nikoli pa še ni prišlo komu na misel, da bi bil „dol, Thal“ spačil v „dovlj“. Pišimo torej, kakor je prav in po pameti, Radolica!

Odpusti!

Ce tvoj te prijatelj razžali — odpusti!
Beseda te huda ne pali — odpusti!
Nenadoma mnogokrat v prsih
Srcá porodé mu jo vali — odpusti!
In v srcu, ki ti ga ne vidiš,
Kesanje se morda zrcali — odpusti!
Ne veš ti, dokleje mu bodo

Nebeški še žarki sijali — odpusti!
Da v tebi ne bodo prekasno
Vestí se glasovi odzvali — odpusti!
Da jokal ne bodeš pred jamo,
Ki druga so v njo zakopali — odpusti!
Po smrti ne kliči: prepozno,
V življenji ljubezni ne kali — odpusti!

Anton Medved.